

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету/навчально-наукового інституту)
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(назва кафедри, що забезпечує викладання)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
Євгенія НОВАК
“23” Січня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ
(ХУДОЖНЄ ДЕРЕВО)

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

Освітньо-професійна

програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Спеціальність Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

Мова навчання українська

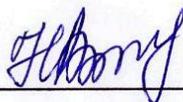
Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність» **складена відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»**

Розробник (ки): Курик Дмитро Миколайович - ас. кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, Заслужений майстер народної творчості України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України

Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни: Курик Дмитро Миколайович - ас. кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, Заслужений майстер народної творчості України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України

Погоджено з гарантом ОП

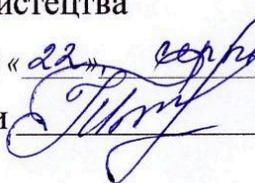

Наталія ГАТЕЖ

Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол No 2 від «22» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Мирослава ЖАВОРОНКОВА

Схвалено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол No 1 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради

Оксана ГАЛУНКА

Навчальна дисципліна **"Професійна майстерність (Художнє дерево)"** є обов'язковим освітнім компонентом освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, предметом вивчення якої є ознайомленні студентів із багатоманітною культурною спадщиною Буковини через вивчення різноманітних видів декоративно-прикладного мистецтва, які сформувалися в результаті історичних, соціальних, етнічних та економічних впливів на регіон.

Робочою програмою освітнього компонента **"Професійна майстерність (Художнє дерево)"** передбачені мета та завдання вивчення навчальної дисципліни, окреслено компетентності, програмні результати, яких має набути здобувач ОП, критерії оцінювання навчальних досягнень студента та інші основні її структурні елементи (складові).

Мета навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна формує здобувачів освіти професійних знань, умінь і практичних навичок у галузі художньої обробки дерева, опанування традиційних та сучасних технік роботи з деревом, розвиток художнього мислення, просторової уяви, композиційного бачення та авторського стилю відповідно до вимог спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Дисципліна спрямована на підготовку фахівця, здатного до самостійної творчої діяльності, проектування та реалізації художніх і декоративно-ужиткових виробів з дерева.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Завдання дисципліни:

1. **Ознайомлення з історією та традиціями художнього дерева в Україні та світі** – формування уявлень про витoki, еволюцію та стилістичні особливості художньої обробки дерева; вивчення регіональних шкіл, народних традицій та їхнього впливу на сучасні мистецькі практики; розвиток здатності до мистецтвознавчого аналізу творів художнього дерева.
2. **Вивчення властивостей деревини, інструментів і матеріалів** – опанування знань про породи деревини, їхні фізико-механічні та декоративні властивості; ознайомлення з ручними та механізованими інструментами, допоміжними матеріалами; формування навичок безпечної та раціональної організації робочого процесу.
3. **Опанування базових і складних технік художньої обробки дерева** – засвоєння прийомів геометричного, контурного, плоскорельєфного, рельєфного та об'ємного різьблення; застосування традиційних і сучасних технік оздоблення; формування технічної майстерності та якості виконання художніх робіт.
4. **Формування навичок проектування та виконання художніх виробів** – розвиток умінь створювати ескізи, композиційні та технологічні рішення; реалізація декоративно-ужиткових і авторських творів з дерева з урахуванням функціональних, естетичних і технологічних вимог; інтеграція художнього задуму з матеріалом і технікою виконання.
5. **Розвиток творчої індивідуальності та професійної культури майбутнього художника** – стимулювання самостійного творчого мислення, формування авторського стилю; виховання відповідального ставлення до культурної спадщини, матеріалу та професійної етики; підготовка здобувачів освіти до презентації та експонування власних мистецьких робіт.

Пререквізити

Для успішного опанування дисципліни «Композиція» здобувачі освіти повинні володіти базовими знаннями, уміннями та навичками, сформованими в процесі вивчення таких освітніх компонентів: «Рисунок»; «Живопис»; «Основи декоративно-прикладного мистецтва»; «Матеріалознавство (основи)».

Пререквізити забезпечують розуміння законів композиції, форми, пропорцій, ритму та кольору, а також початкові уявлення про матеріали і художні техніки, необхідні для свідомого опанування технологій художньої обробки дерева.

Постреквізити

Дисципліна «Композиція» є складовою фахової підготовки здобувачів освіти спеціальності 023 та створює підґрунтя для подальшого опанування і поглиблення професійних компетентностей у таких освітніх компонентах: «Декоративно-прикладне мистецтво»; «Художнє проектування»; «Матеріалознавство»; «Переддипломна практика»; «Кваліфікаційна (бакалаврська) робота».

Набуті під час вивчення дисципліни знання, уміння та практичні навички використовуються здобувачами освіти у процесі виконання складних авторських і проектних робіт, під час проходження практик, а також при розробці та захисті кваліфікаційної роботи, сприяючи формуванню цілісного професійного мислення та готовності до самостійної творчої діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

Здобувач освіти повинен:

- **знати:** види деревини, технології художньої обробки, стилі та орнаментальні системи;
- **вміти:** проєктувати та виконувати художні вироби з дерева, застосовувати різні техніки різьблення та оздоблення;
- **володіти:** навичками безпечної роботи з інструментами, художнього аналізу та презентації власних робіт.

**Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни
Загальна інформація**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	3,4 5,6 7,8	25	750		460	-	-	290	-	залік іспит
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Структура освітнього компоненту

<p align="center">II курс (3 семестр) Змістовий модуль 1. Різьблення по дереву: контур і плоскорельєф</p>												
Тема 1. Виконання навчальної роботи з контурним різьбленням.				30				15				
Тема 2. Створення декоративної панелі з плоскорельєфом.				30				15				

Разом за ЗМ1	90		60			30							
II курс (4 семестр) Змістовий модуль 1. Декоративні роботи, традиції та новаторство													
Тема 1. Виконання авторської декоративної роботи на основі традицій.	90		60			30							
III курс (5 семестр) Змістовий модуль 1. Декоративно-ужиткові вироби													
Тема 1. Проектування та виконання декоративно-ужиткового виробу.	90		60			30							
III курс (6 семестр) Змістовий модуль 1. Втілення творчої ідеї у виробі з кількох матеріалів													
Тема 1. Створення авторського виробу з використанням кількох матеріалів.	90		60			30							
IV курс (7 семестр) Змістовий модуль 1. Втілення авторської ідеї у комплексному проєкті													
Тема 1. Виконання комплексного авторського проєкту.	90		60			30							
IV курс (8 семестр) Змістовий модуль 1. Комплексне оформлення та презентація результатів кваліфікаційної роботи													
Тема 1. Завершення та оформлення кваліфікаційної роботи.			40			80							
Усього годин	750		460			290							

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
	II курс (3 семестр)	

1.	<p>Тема 1. Виконання навчальної роботи з контурним різьбленням.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підставка для книжок • Топірець 	
2.	<p>Тема 2. Створення декоративної панелі з плоскорельєфом.</p> <p>Практичне завдання: створити декоративну панель з плоскорельєфним зображенням, застосовуючи композиційні принципи, різьблення по дереву та декоративне оздоблення відповідно до обраної теми.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мисник (народні візерунки Буковини або інших регіонів) • Бондарство 	
II курс (4 семестр)		
3.	<p>Тема 1. Виконання авторської декоративної роботи на основі традицій.</p> <p>Практичне завдання: створити авторську декоративну роботу, використовуючи елементи національних або регіональних традицій, орнаментів та технік, зберігаючи власний творчий задум.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Декоративний свічник • Підставка або органайзер • Скринька для прикрас (токарна справа) 	
III курс (5 семестр)		
4.	<p>Тема 1. Виконання декоративно-ужиткового виробу.</p> <p>Практичне завдання: виконати декоративно-ужитковий виріб відповідно до обраної теми, застосовуючи техніки різьблення, інкрустації, комбіновані матеріали та декоративне оздоблення.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оправа до дзеркала • Світильник декоративний • Декоративний таріль 	
III курс (6 семестр)		
5.	<p>Тема 1. Створення авторського виробу з використанням кількох матеріалів (інкрустація)</p> <p>Практичне завдання: створити авторський виріб із комбінованих матеріалів, застосовуючи техніку інкрустації (дерево, метал, бісер.), відповідно до власного творчого задуму та обраної теми.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Скринька для прикрас • Рахва • Декоративна ваза 	

	IV курс (7 семестр)	
6.	<p>Тема 1. Виконання комплексної авторської роботи.</p> <p>Практичне завдання: виконати комплексну авторську роботу, поєднуючи різні техніки та матеріали, відповідно до обраної теми та власного творчого задуму.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Таріль (декоративна тарілка) • Декоративне панно • Оправа до Євангелії 	
	IV курс (8 семестр)	
7.	<p>Тема 1. Завершення та оформлення кваліфікаційної роботи.</p> <p>Практичне завдання: підготувати повністю оформлену кваліфікаційну роботу відповідно до вимог та створити відеопрезентацію процесу її виконання в майстерні.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опробація дипломної роботи Письмовий набір 	

Самостійний зміст програми навчальної дисципліни

Завдання	Кількість годин
<p>1. Контурне різьблення</p> <ul style="list-style-type: none"> • Декоративна дошка або панель із геометричним орнаментом. • Рамка для фото/дзеркала з контурними рослинними мотивами. • Невелике панно з контурними силуетами тварин або птахів. 	58
<p>2. Плоскорельєф</p> <ul style="list-style-type: none"> • Панно «Квітковий мотив» з плоскорельєфним різьбленням. • Абстрактна композиція з поєднанням різних висот рельєфу. • Панно з етнічним орнаментом або народним мотивом. 	58
<p>3. Авторський виріб з комбінованих матеріалів</p> <ul style="list-style-type: none"> • Декоративна таріль із деревом, металом та акриловою фарбою. • Скринька для прикрас із дерев'яними і металевими вставками та інкрустацією. • Підставка або органайзер із дерева та смоли з декоративними елементами. 	58

<p>4. Використання традицій</p> <ul style="list-style-type: none"> • Декоративна таріль із мотивами народного мистецтва (Буковина, Гуцульщина). • Панно з народними орнаментами, виконане в комбінованих техніках. • Скринька або рамка для фото з елементами традиційного різьблення та розпису. 	58
<p>5. Комплексна авторська робота</p> <ul style="list-style-type: none"> • Декоративний набір для інтер'єру (панно + таріль + підставка), виконаний в єдиному стилі. • Світильник із деревом, тканиною та LED-підсвіткою з декоративним оздобленням. • Авторський декоративний об'єкт із поєднанням різних матеріалів і технік (дерево, метал, смола, тканина). 	58

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Максимальна кількість балів: 12

Оцінювання завдань для самостійної роботи студентів здійснюється в процесі поточного та підсумкового контролю.

1. Відповідність завданню та концепція роботи (3 бали)

Оцінюється рівень відповідності виконаної роботи поставленому завданню та тематиці. Важливим є чітке розкриття обраної теми, наявність авторського задуму та логічна структура композиції виробу. Високий бал нараховується за оригінальну ідею, продуману концепцію та дотримання вимог щодо форми, матеріалу та техніки виконання.

2. Творчий підхід і оригінальність (2 бали)

Розглядається ступінь прояву індивідуального художнього стилю студента, креативність та нестандартність вирішення завдання. Враховується застосування нових комбінацій матеріалів, унікальних декоративних елементів, використання нетрадиційних технік та прийомів. Високий бал отримує робота, що демонструє власну авторську манеру та виразну художню мову.

3. Майстерність виконання та технічна якість (3 бали)

Оцінюється рівень володіння технологічними прийомами: точність різьблення, чистота ліній, акуратність обробки матеріалу, рівномірність поверхні та якість декоративного оздоблення. Важливо, щоб усі елементи виробу були виконані з професійною майстерністю, без грубих дефектів чи порушень технології. Максимальний бал нараховується за високу технічну якість, демонстрацію точності та впевненості в роботі.

4. Комплексність та інтеграція матеріалів (2 бали)

Оцінюється здатність студента поєднувати різні матеріали та техніки у межах одного виробу. Важливе значення має гармонійне поєднання текстур, кольорів та форм, логічна

взаємодія всіх компонентів композиції. Високий бал присуджується роботі, де використання матеріалів і технологій продумане та підкреслює художній задум.

5. Презентація та обґрунтування роботи (2 бали)

Враховується вміння студента аргументовано представити свою роботу, пояснити концепцію, обґрунтувати вибір матеріалів, технік та декоративних прийомів. Оцінюється чіткість, логічність та науково-професійна обґрунтованість пояснення авторського задуму, а також здатність відповідати на запитання та коментувати процес виконання.

Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни "**Професійна майстерність (Художнє дерево)**" використовуються різні методи, що сприяють формуванню теоретичних знань і практичних умінь:

1. **Словесні методи** бесіди, пояснення, наочні демонстрації.
2. **Наглядові методи** – показ робіт, демонстрація технік, використання відео та фото матеріалів, екскурсії на виставки та майстерні.
3. **Практичні методи** – виконання творчих і практичних завдань, робота з матеріалами та інструментами, моделювання виробів.
4. **Методи самостійної роботи** – створення ескізів, технологічних карт, підготовка портфоліо, аналіз власних та чужих робіт.
5. **Методи контролю та оцінювання** – тестування знань, оцінка практичних завдань, захист творчих і курсових робіт, обговорення результатів.

Форми контролю

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі форми контролю знань і практичних навичок студентів:

1. **Поточний контроль** – перевірка знань і умінь під час практичних занять, виконання ескізів, технологічних карт, практичних завдань.
2. **Самостійна робота** – виконання творчих і дослідницьких завдань, підготовка портфоліо, аналіз власних робіт.
3. **Підсумковий контроль** – захист курсових, творчих або кваліфікаційних робіт, тестування знань, оцінювання практичних навичок.
4. **Демонстраційний контроль** – показ виконаних виробів, участь у виставках, презентація авторських проєктів.

Загальні підходи до оцінювання

Викладачі оцінюють роботи студентів шляхом перегляду їх практичної роботи, а також враховують художню виразність, композиційну цілісність, володіння технікою, оригінальність і відповідність завданню. Результати оцінювання формуються на основі чітких критеріїв та бальної системи.

1. **Комплексність** – оцінюється практичні навички студента.
2. **Об'єктивність** – використання чітких критеріїв та бальної системи для оцінки робіт.

3. **Послідовність і регулярність** – контроль проводиться на різних етапах навчального процесу: поточний, підсумковий.
4. **Індивідуальний підхід** – враховуються здібності, рівень підготовки та творчий потенціал кожного студента.
5. **Розвиток самостійності та критичного мислення** – оцінюється здатність студента аналізувати, аргументувати та вдосконалювати власну авторську роботу.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Завдання для підсумкового контролю (залік,екзамен) з навчальної дисципліни "Професійна майстерність (Художнє дерево)" розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6226>

Форма проведення – Підсумковий контроль, згідно з навчальним планом, проводиться у формі перегляду. На перегляд виставляються роботи практичного та самостійного курсів. Після оцінювання викладач проводить обговорення робіт зі студентами.

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен – 40 балів

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамен) – **40 балів**, за **100-бальною** університетською шкалою.

2 курс III семестр

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)		Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1		40	100
T1	T2		
30	30		

2 курс IV семестр

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)		Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1		40	100
T1			
60			

3 курс V семестр

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)		Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1		40	100

T1		
60		

3 курс VI семестр

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)	Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1	40	100
T1		
60		

4 курс VII семестр

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)	Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1	40	100
T1		
60		

4 курс VIII семестр

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)	Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1	40	100
T1		
60		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо

Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

A – «зараховано» – студент глибоко і всебічно володіє теоретичними знаннями з основ композиції, стилізації, гармонізації кольорів та побудови орнаментальних форм. Вільно аналізує художньо-композиційні рішення, застосовує набуті знання у практичних завданнях, демонструє високий рівень графічної підготовки, креативності та точності виконання композиційних робіт. Вільно аргументує вибір композиційних елементів, логічно мислить, самостійно розробляє оригінальні творчі рішення. Роботи виконані на високому художньому рівні, відповідають усім вимогам курсу, демонструють авторський підхід. Студент бере активну участь в обговореннях, творчих дискусіях, своєчасно виконує всі завдання та презентує свої проекти на високому рівні.

B, C – «зараховано» – студент добре засвоїв теоретичні основи курсу, знайомий із рекомендованою літературою, правильно застосовує основні принципи композиції у практичних завданнях. Роботи виконані охайно, містять правильні композиційні рішення, але можуть мати незначні похибки у стилізації або гармонізації елементів. Студент аргументовано викладає матеріал, висловлює своє бачення композиційних завдань, однак допускає дрібні неточності у побудові композиції або виборі кольорової гами. Виконані завдання відповідають вимогам курсу, проте не завжди демонструють високий рівень оригінальності або експериментального підходу. Участь у дискусіях активна, але не завжди впевнена.

D, E – «зараховано» – студент в основному знайомий з курсом, але демонструє поверхове розуміння композиційних принципів. Виконані роботи мають композиційні недоліки, стилізація форм неточна, кольорові рішення непереконливі. Практичні навички засвоєні частково, студент невпевнено працює з графічними техніками, припускається помилок у пропорціях, ритмічних побудовах, симетрії. Відповіді неповні, спостерігаються плутанина в поняттях та слабкі аналітичні навички. Деякі завдання виконані не в повному обсязі або подані із запізненням. Студент не проявляє ініціативи в творчих дискусіях, допускає неточності у термінології та логіці викладу матеріалу.

FX – «не зараховано» з можливістю перескладання – студент не опанував основні поняття курсу, слабо знайомий з теоретичним матеріалом, не орієнтується у принципах стилізації, композиції, гармонізації форми та кольору. Виконані роботи мають значні недоліки, відсутня стилістична узгодженість, лінійна і пропорційна побудова форми помилкова. Використання композиційних засобів хаотичне, творчий задум не прослідковується. Студент не може пояснити свої рішення, демонструє слабе розуміння термінології та логіки композиційних побудов. Значна частина завдань не виконана або подана неякісно. Спостерігаються пропуски лекцій та практичних занять, що негативно вплинуло на рівень засвоєння матеріалу.

F – «не зараховано» з обов'язковим повним курсом – студент не засвоїв основ композиції, не знайомий із програмним матеріалом і рекомендованою літературою. Відсутні практичні навички роботи з графічними техніками та стилізацією форм. Роботи або повністю відсутні, або виконані на незадовільному рівні, містять грубі помилки у композиційній побудові, відсутня логіка, ритм, гармонія. Студент не може пояснити принципи композиційних рішень, демонструє низький рівень зацікавленості, часті пропуски занять. Відсутня ініціатива до вдосконалення власних навичок. Для повторного складання курсу необхідне повторне вивчення дисципліни з виконанням усіх передбачених навчальним планом завдань.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте поняття «художнє дерево» як виду декоративно-прикладного мистецтва.
2. Які основні етапи розвитку художньої обробки дерева в Україні?
3. Назвіть основні породи деревини, що використовуються у художньому різьбленні, та охарактеризуйте їхні властивості.
4. Які інструменти застосовуються у художній обробці дерева? Дайте їхню класифікацію.
5. Основні правила техніки безпеки під час роботи з деревиною та інструментами.
6. Що таке орнамент? Його роль у художньому дереві.
7. Види орнаменту та принципи їх побудови.
8. Основи композиції в художній обробці дерева (ритм, симетрія, пропорції).
9. Особливості геометричного різьблення.
10. Характеристика контурного різьблення.
11. Плоскорельєфне різьблення: технологія та художні особливості.
12. Відмінності між рельєфним та об'ємним різьбленням.
13. Українські регіональні школи художнього дерева (загальна характеристика).
14. Принципи стилізації природних форм у дереві.
15. Основні способи оздоблення дерев'яних виробів.
16. Сучасні тенденції розвитку художнього дерева.
17. Поняття авторського стилю в художній обробці дерева.
18. Значення синтезу матеріалів у сучасних творах з дерева.
19. Основи реставрації дерев'яних художніх виробів.
20. Вимоги до презентації та експонування художніх робіт з дерева.

Питання для підсумкового контролю

1. Художнє дерево в системі декоративно-прикладного мистецтва.
2. Історія та традиції художньої обробки дерева в Україні та світі.

3. Деревина як художній матеріал: властивості та вибір для творчих робіт.
4. Інструменти й матеріали для художньої обробки дерева.
5. Орнамент і композиція у художньому дереві.
6. Геометричне різьблення: техніка виконання та художні можливості.
7. Контурне та плоскорельєфне різьблення: спільне та відмінне.
8. Рельєфне й об'ємне різьблення у декоративно-ужиткових виробах.
9. Українські регіональні школи різьблення по дереву.
10. Синтез традицій і сучасних підходів у художньому дереві.
11. Проектування художнього виробу з дерева: етапи та принципи.
12. Авторський стиль і творча інтерпретація традиції.
13. Сучасні напрями розвитку художньої обробки дерева.
14. Основи реставрації та збереження дерев'яних художніх виробів.
15. Підготовка, оформлення та презентація авторського твору з дерева.

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>)); «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shlia-khom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf> «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6)(https://www.chnu.edu.ua/media/geupxdun/polozhennia-pro-kontrol-i-systemu-otsiniuvannia_20_20.pdf). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС). Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо. За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез

доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література

Основна література

1. **Антонович Є. А.** Декоративно-прикладне мистецтво України. – Київ: Либідь, 2003.
2. **Станкевич М. Є.** Українське художнє дерево: традиції і сучасність. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2008.
3. **Кара-Васильєва Т. В.** Українське декоративне мистецтво ХХ–ХХІ століть. – Київ: Либідь, 2007.
4. **Косів В. М.** Орнамент українського народного мистецтва. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010.
5. **Голубець О. М.** Народне мистецтво українців: традиції та сучасність. – Львів: Колір ПРО, 2011.

Додаткова література

6. **Сидор О. Ф.** Художня обробка дерева: теорія і практика. – Львів: Світ, 2004.
7. **Гуменюк А. П.** Різьблення по дереву в Україні: історія та типологія. – Київ: Мистецтво, 2002.
8. **Бойко М. А.** Основи композиції в декоративно-прикладному мистецтві. – Київ: Вища школа, 2009.
9. **Ніколаєва Т. М.** Українське народне мистецтво: дерево, різьба, декор. – Київ: Наукова думка, 2012.
10. **Мельник Р. Я.** Сучасні тенденції художньої обробки дерева. – Львів: Сполом, 2016.

Інформаційні ресурси

1. **Електронні бібліотеки та репозитарії ЗВО України**
– наукові статті, кваліфікаційні та магістерські роботи з художнього дерева й декоративно-прикладного мистецтва.
2. **Національний музей народного мистецтва України**
– віртуальні виставки, каталоги колекцій дерев'яної різьби та декоративного мистецтва.
3. **Музей народної архітектури та побуту України**
– зразки традиційної дерев'яної пластики, різьблення, сакрального та побутового дерева.
4. **Інтернет-ресурси мистецьких академій і кафедр декоративно-прикладного мистецтва**
– методичні матеріали, презентації, навчальні відео.
5. **онлайн-платформи та каталоги виставок**
– сучасні авторські проекти, тенденції в художній обробці дерева, портфоліо митців.
6. **Відеоресурси (навчальні канали, майстер-класи)**
– демонстрація технік різьблення, плоскорельєфу, об'ємної різьби, оздоблення деревини.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyjavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha/>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiia-fedkovycha/>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.